

REMISSVAR

2016-10-17

ku.registrator@regeringskansliet.se

anna.scholin@regeringskansliet.se

Remissvar avseende departementspromemorian Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (Ds 2016:26) Diarienummer Ku2016/01778/DISK

Autism- och Aspergerförbundet överlämnar härmed sitt remissvar avseende rubricerade promemoria. Förbundet arbetar för att förbättra villkoren för personer med autism, Aspergers syndrom och andra autismspektrumtillstånd. Förbundet har drygt 15 000 medlemmar över hela landet. Bland dessa finns barn och vuxna med egen funktionsnedsättning, närstående och personer som är professionellt verksamma inom området.

Sammanfattning av synpunkterna

Autism- och Aspergerförbundet välkomnar förslaget att undantaget gällande företag med färre än tio arbetstagare tas bort, men anser att det fortfarande finns många andra hinder för tillgänglighet som behöver undanröjas. Förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet måste omfatta hela samhället. Autism- och Aspergerförbundet kompletterar promemorians uppräknade av skäliga åtgärder för tillgänglighet med några exempel som rör personer med autism¹. Kognitiv tillgänglighet måste lyftas särskilt när det gäller utformning av miljöer och verksamheter. Möjligheten till upprättelse när man blivit diskriminerad är idag mycket begränsad och frågan behöver lösas, exempelvis genom en rätt till kostnadsfri hjälp att driva enskilda ärenden eller genom att inrätta en särskild nämnd som prövar diskrimineringsärenden.

3.2.1 Även små företag inom området varor och tjänster ska omfattas av förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet

Autism- och Aspergerförbundet tillstyrker förslaget att undantaget gällande företag med färre än tio arbetstagare tas bort. Mot bakgrund av att förslaget leder till ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och att kostnaderna för de åtgärder som kan bli aktuella bedöms bli små anser förbundet att förslaget är rimligt och nödvändigt som ett steg på vägen

¹ Med autism avses i detta yttrande samtliga autismspektrumtillstånd (autism, Aspergers syndrom, atypisk autism m.fl.).

för att uppnå ett tillgängligt samhälle med möjlighet till full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Bristande tillgänglighet utgör ett stort hinder för våra medlemmars möjlighet att delta i samhällslivet.

Autism- och Aspergerförbundet anser att förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet måste gälla i hela samhället, vilket inte är fallet idag. Förbudet gäller exempelvis inte myndigheter som ligger utanför de områden som anges i lagen. Några områden som hamnar utanför är rättsväsendet, möjligheten att ta körkort och deltagande i högskoleprovet. Det är olyckligt att det finns områden av samhället som inte omfattas av reglerna om bristande tillgänglighet och förbundet anser att regeringen måste verka för att detta åtgärdas. Det ligger också i linje med vad FN-kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning uttryckte i de rekommendationer som kom 2014, nämligen att Sverige bör säkerställa att skälig anpassning föreskrivs i hela samhället, såväl i offentliga som yrkesmässiga sammanhang, utan undantag och i överensstämmelse med principen om lika möjligheter för alla.²

3.2.3 Skälighetsbedömningen

Autism- och Aspergerförbundet vill komplettera promemorians exempel på skäliga åtgärder för tillgänglighet med följande. Åtgärder för tillgänglighet för personer med autism i mötet med mindre företag kan vara att musik stängs av i en butik, att få gå före i en kö, att få ha ledsagare eller stödperson med sig utan kostnad, att man får längre tid på sig att fatta beslut om till exempel olika inköp eller att man får hjälp med visuellt tydliggörande information.

5 Konsekvens- och kostnadsanalys

Autism- och Aspergerförbundet anser att miljöer och verksamheter ska bedrivas så att de blir tillgängliga för alla människor, en princip som också framhålls särskilt i inledningen till konsekvens- och kostnadsanalysen. Förbundet anser att kognitiv tillgänglighet måste lyftas särskilt i dessa sammanhang, eftersom många förknippar begreppet tillgänglighet med fysiska funktionsnedsättningar och fysiska åtgärder för tillgänglighet. För att verksamheter och miljöer ska vara tillgängliga för alla människor måste också åtgärder för kognitiv tillgänglighet vidtas.

5.1 Samhällsekonomiska konsekvenser

Autism- och Aspergerförbundet vill understryka att möjligheten till upprättelse när man blivit diskriminerad idag är mycket begränsad och inte i sig kommer att öka med promemorians förslag. De olika förbuden mot bristande tillgänglighet i diskrimineringslagen har bara lett till ett fåtal domstolsprövningar. Diskrimineringsombudsmannen (DO) tar sig bara an en mycket

² <http://www.manskligarattigheter.se/Media/Get/761/crpd-kommitt-ns-slutsatser-och-rekommendationer-till-sverige-1-a-rapporten-april-2014-sv>

liten del av alla de fall som anmäls varje år. Ideella föreningar har sällan möjlighet att gå in som ombud i diskrimineringsärenden.

Juridiskt ombud behövs i diskrimineringsstvister i domstol och få personer har ekonomisk möjlighet att själva anlita ombud. Riskerna är också stora, eftersom den enskilde kan tvingas betala motpartens rättegångskostnad. Förbundet anser att det behövs ett nytt institut som hjälper individer att driva diskrimineringsärenden utan risk för stora kostnader för individen. Ett annat sätt att lösa frågan om möjlighet till upprättelse skulle vara att inrätta en särskild nämnd eller liknande som prövar diskrimineringsärenden kostnadsfritt.

Övrigt

Autism- och Aspergerförbundet ställer sig bakom Handikappförbundens skrivelse daterad 7 september 2016 angående bristande tillgänglighet som diskriminering och DO:s roll, ställd till statsrådet Alice Bah Kuhnke.³ Där lyfts bland annat luckor i diskrimineringslagstiftningen, brister i implementeringen och Sveriges skyldighet att tillämpa universell utformning.

Datum som ovan,
Autism- och Aspergerförbundet

Anne Lönnermark
Ordförande

genom

Hanna Jarvad
Förbundsjurist
hanna.jarvad@autism.se

³ [http://www.hso.se/Global/Skrivelser/2016/Skrivelse_Diskriminering_SEP2016_v2%20\(003\).pdf](http://www.hso.se/Global/Skrivelser/2016/Skrivelse_Diskriminering_SEP2016_v2%20(003).pdf)